

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 4
“GRADUATE SCHOOL CONFERENCE 2022 iHappiness: ความสุขและคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างยั่งยืนในยุคสังคมดิจิทัล”

การบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษาและการประยุกต์ใช้ในสถานศึกษา Risk management of school administrators and school applications

ปาริชาติ ธรรมสุวรรณ และธดา สิทธิธาดา
นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
E-mail: s64561802029@ssru.ac.th

บทคัดย่อ

บทความนี้นำเสนอการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษาและการประยุกต์ใช้ในสถานศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป และการประยุกต์ใช้ในสถานศึกษาของกลุ่มงานบริหาร 4 ฝ่าย เพื่อเป็นแนวทางการป้องกันความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา ที่อาจจะเกิดขึ้นในการบริหารงานแต่ละฝ่ายต่อไป

คำสำคัญ: การบริหารความเสี่ยง, ผู้บริหารสถานศึกษา, การประยุกต์ใช้ในสถานศึกษา

Abstract

This article presents risk management of school administrators and school applications. The objectives of the study were to examine are risk management of school administrators, academic administration, budget management, personnel management and general administration and school applications for department of 4 managements to be guideline preventing risks of school administrators that may occur in the next administration of each department.

Keywords: Risk management, School administrators, School applications

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดจุดมุ่งหมายและหลักการของการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพและมาตรฐานไว้ใน หมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย “ระบบการประกันคุณภาพภายใน” และ “ระบบการประกันคุณภาพภายนอก” (จිරินทร์ ทองอ่วม, 2560) เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพการศึกษาจากองค์กรที่เกี่ยวข้อง ให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ และระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. 2544 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2549) ตามองค์ประกอบของมาตรฐานการควบคุมภายใน ซึ่งเกี่ยวข้องกับผู้กำกับดูแลและฝ่ายบริหารจะต้องจัดให้มีการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการควบคุมภายใน โดยการประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) เป็นกระบวนการที่ใช้ในการระบุและการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อภารกิจ

วัตถุประสงค์ของหน่วยรับตรวจ รวมทั้งการกำหนดแนวทางที่จำเป็นต่อใช้ในการควบคุมความเสี่ยงหรือการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษาในการควบคุมและลดความเสี่ยงที่อาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษา (พรพรรณ งามโรจน์, 2560)

การบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นกระบวนการที่มีความสำคัญในการบริหารงานด้านการศึกษาซึ่งประกอบด้วย การบริหารงานด้านวิชาการ การบริหารงานด้านงบประมาณ การบริหารงานด้านบุคคล และการบริหารงานด้านการบริหารงานทั่วไป การบริหารงานแต่ละด้านให้บรรลุตามวัตถุประสงค์องค์กรที่ประสพกับความเสี่ยงในด้านต่างๆ จึงต้องมีการวางแผนเพื่อลดและหลีกเลี่ยงความเสี่ยงที่อาจจะส่งกระทบต่อการพัฒนาประสิทธิผลและทำให้ประสิทธิภาพการดำเนินงานลดลง องค์กรหรือสถานศึกษาต้องรักษามาตรฐานและคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการจัดการศึกษา และการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการนำปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกองค์กร มาวิเคราะห์เพื่อจัดทำแผนการป้องกันความเสี่ยง มีมาตรการป้องกัน เครื่องมือในการกำกับ ติดตาม การดำเนินงาน อย่างเป็นระบบ การบริหารความเสี่ยงมีการกำหนดขั้นตอนบริหารความเสี่ยงไว้ 5 ขั้นตอน คือ 1) การกำหนดวัตถุประสงค์ (Objective Setting) 2) การระบุความเสี่ยง/เหตุการณ์ความเสี่ยง (Risk Identification) 3) การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) 4) การจัดการและการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง (Risk Response) และ 5) การรายงานและติดตามผล (Reporting and Monitoring) (พอรัฐ แสงนวล, 2563)

ดังนั้น การบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษาและการประยุกต์ใช้ในสถานศึกษา จึงมีความสำคัญช่วยให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อลดความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นกับการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาและสถานศึกษา ให้บรรลุตามคุณภาพการศึกษา มีการควบคุม กำกับ ดูแล ติดตาม สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา ทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษามีความเชื่อมั่นในการบริหารงานสถานศึกษา และใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนเพื่อป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในการบริหารงานในสถานศึกษาต่อไป

การบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา

จากการศึกษาการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานด้านต่างๆ ของโรงเรียน จากการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในโครงการพัฒนาการบริหารรูปแบบนิติบุคคล ถึงกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎี วิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ของการบริหารความเสี่ยง ด้านคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในโครงการพัฒนาการบริหารรูปแบบนิติบุคคล พบว่ากรอบแนวคิดเรื่องการบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กร (ERM) และคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานคุณภาพผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์สูงกว่าสภาพปัจจุบันทุกด้าน ความต้องการจำเป็นสูงสุด ได้แก่ การจัดการความเสี่ยง การรายงานและติดตามผล การประเมินความเสี่ยง การกำหนดวัตถุประสงค์ และการระบุความเสี่ยง (พีรภัทร ฝอยทอง และคณะ, 2564)

ระบบบริหารความเสี่ยงด้านการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา เพื่อเสนอระบบบริหารความเสี่ยงในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา พบว่า สถานศึกษามีระบบการควบคุมภายใน และระบบบริหารความเสี่ยงด้านการบริหารงานวิชาการ ครอบคลุมการจัดโครงสร้างการดำเนินงานเฉพาะด้านการบริหารความเสี่ยงงานวิชาการในระดับสถานศึกษา ใน 4 กระบวนการ คือ 1) การระบุ วิเคราะห์ และประเมินความเสี่ยง 2) การจัดทำแผนและการบริหารความเสี่ยง 3) การติดตาม และการรายงานความก้าวหน้า

การบริหารความเสี่ยง และ 4) การประเมินผลและการรายงานผลการบริหารความเสี่ยงในงานวิชาการของสถานศึกษา (ประนอม ศรีดี, 2562)

องค์ประกอบและตัวชี้วัดระบบการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนมัธยมศึกษา การวิเคราะห์ปัจจัยที่ยืนยันการบริหารความเสี่ยง การวิเคราะห์ผลการบริหารความเสี่ยง งาน 4 ฝ่าย ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป สามารถบริหารจัดการจัดการความเสี่ยงได้เป็นอย่างดีตามองค์ประกอบและตัวชี้วัด (Wandee et al., 2017)

การบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาระดับคุณภาพการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษา และความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารกับคุณภาพการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษา พบว่า ระดับการบริหารความเสี่ยงและระดับคุณภาพการบริหารงบประมาณของผู้บริหาร มีความสัมพันธ์กันเชิงบวก (จิรนนท์ ทองอ่วม, 2560) ส่วนการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนขนาดเล็ก ระดับการบริหารความเสี่ยงและเปรียบเทียบการบริหารความเสี่ยงของผู้อำนวยการสถานศึกษาและครูโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่า ระดับการบริหารความเสี่ยงของผู้อำนวยการสถานศึกษาและครูของโรงเรียนขนาดเล็ก มีความแตกต่างกัน ในด้านการเงินมีความแตกต่างกันมากที่สุด (ธัญญารัตน์ สายใหม่, 2560)

การบริหารความเสี่ยงของการทำโครงการซึ่งเป็นวิชาพื้นฐานที่จำเป็นมีการศึกษาระเบียบวิธีการเงื่อนไข การกำหนดการศึกษาโครงการความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม การศึกษาสิ่งแวดล้อมสถานการณ์ปัจจุบัน เศรษฐกิจ ในหัวข้อบางอย่างไม่ได้รับความสนใจและให้ความสำคัญ ทำให้มีประสิทธิภาพลดลง มีความเสี่ยง จำเป็นต้องมีการศึกษาระเบียบวิธีการแบบใหม่ การศึกษาโครงการด้วยเทคนิคใหม่ๆ การกำหนดระเบียบวิธีการศึกษา การบริหารความเสี่ยง ด้านการจัดทำแผนการดำเนินงานการสังเกตและการประเมินผลในการศึกษาโครงการมีระดับที่แตกต่างกัน (Yarullin et al., 2016)

การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา มีความสำคัญในเรื่องการนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นพื้นฐานในการพัฒนาคน การทำงานในบริษัทต่าง ๆ ระบบการบริหารความเสี่ยง การกำหนดกลยุทธ์ในการบริหารงาน การเพิ่มความรู้ให้กับพนักงาน การประกอบอาชีพด้านสุขภาพ การประเมินความเสี่ยงด้านความปลอดภัยของพนักงาน การป้องกันภัยจากธรรมชาติ อันตรายจากการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ การประเมินความเสี่ยงด้านภาคธุรกิจ ความปลอดภัยที่องค์กรกำหนด กระบวนการบริหารความเสี่ยงจึงมีความสำคัญ เช่น การบริหารความเสี่ยงด้านระบบการลงทะเบียน ด้านระบบจัดการเรียนการสอน ด้านข้อมูลข่าวสาร ด้านการเงิน ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ตามลำดับ (Ruzic-Dimitrijevic & Dakic, 2014)

สรุปได้ว่า การบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษาในการบริหารงาน 4 ฝ่าย จำเป็นต้องมีการจัดทำแผนเพื่อป้องกัน และลดเหตุการณ์ที่อาจส่งผลกระทบต่อดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษา ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ และมีระบบการติดตาม ประเมินผล อย่างเหมาะสม ซึ่งการดำเนินงานด้านการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา สามารถประยุกต์ใช้ในการบริหารงานด้านการบริหารการศึกษาในสถานศึกษา ดังนี้

1) ด้านการบริหารงานวิชาการ พบว่า ปัญหาที่อาจจะส่งผลกระทบต่อการจัดการเรียนการสอน และประสิทธิภาพของครูผู้สอน ไม่ตรงตามวิชาเอก ส่งผลกระทบต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้ ความเสี่ยงด้านมาตรฐานการศึกษาที่ไม่ได้คุณภาพ และส่งผลกระทบต่อคุณภาพของผู้เรียน ตามลำดับ

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 4

“GRADUATE SCHOOL CONFERENCE 2022 iHappiness: ความสุขและคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างยั่งยืนในยุคสังคมดิจิทัล”

2) ด้านการบริหารงานงบประมาณ พบว่า ปัญหาที่อาจจะส่งผลกระทบต่อการใช้จ่ายงบประมาณของสถานศึกษา ความโปร่งใสในการใช้จ่ายงบประมาณ การจัดสรรงบประมาณที่ไม่เพียงพอต่อการจัดการศึกษาต่อจำนวนนักเรียน ค่าใช้จ่ายด้านสาธารณูปโภค ค่าอุปโภคบริโภคที่จำเป็นในการบริหารจัดการสถานศึกษาตามความจำเป็น

3) ด้านการบริหารงานบุคคล พบว่า ปัญหาที่อาจจะส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการบุคลากรในการจัดการเรียนการสอน ครูไม่ครบชั้น ขาดแคลนบุคลากรบางสาขาที่มีความรู้เฉพาะด้าน และมีความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ การจัดสรรอัตรากำลังของสถานศึกษาตามขนาดของสถานศึกษา

4) ด้านการบริหารงานทั่วไป พบว่า ปัญหาที่อาจจะส่งผลกระทบต่อสภาพบรรยากาศภายในสถานศึกษาให้มีความปลอดภัยในการจัดการเรียนรู้ อาคารสถานที่ที่มีความพร้อมในการเรียนรู้ของผู้เรียน มีอาคารและห้องเรียนเพียงพอต่อจำนวนนักเรียน

การประยุกต์ใช้ในสถานศึกษา

การนำความรู้ด้านการบริหารความเสี่ยง ไปประยุกต์ใช้ในสถานศึกษาในกลุ่มบริหารงาน 4 ฝ่าย เพื่อจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงตามบริบทของสถานศึกษา และกลุ่มบริหารงานตามปัญหาที่อาจจะส่งผลกระทบต่อด้านการบริหารการศึกษา ดังนี้

1) ด้านการบริหารงานวิชาการ ระบุความเสี่ยงที่เกี่ยวข้อง กับครูผู้สอนในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน การใช้สื่อเทคโนโลยี ความถูกต้องของแผนการจัดการเรียนรู้ ด้านเนื้อหา มาตรฐานและตัวชี้วัด ครูผู้สอนแต่ละวิชาต้องวิเคราะห์หลักสูตร โครงสร้างรายวิชาและภาระงานที่มอบหมายผู้เรียน

2) ด้านการบริหารงานงบประมาณ ระบุความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับ งบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง พัสดุ ครุภัณฑ์ งบประมาณรายได้สถานศึกษา งบประมาณรายจ่ายต่างๆที่เกี่ยวข้องกับค่าลงทะเบียนเรียน ค่าบำรุงการศึกษา ค่าใช้จ่ายด้านต่างๆ ระบบงานพัสดุและการตกลงราคาภาครัฐ การประมาณการราคาต่างๆ การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีที่เกี่ยวข้องกับการใช้งบประมาณ การรายงานผลการใช้งบประมาณแต่ละปีงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรการเอื้อประโยชน์ในการจัดซื้อจัดจ้าง ความไม่โปร่งใสในการใช้งบประมาณ การทุจริตและประพฤติมิชอบในการใช้งบประมาณระเบียบที่เกี่ยวข้องกับงบประมาณ และการเบิกจ่ายโดยมิชอบ

3) ด้านการบริหารงานบุคคล ระบุความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับ ผลประโยชน์ของแต่ละบุคคล สิทธิอันพึงมีต่างๆ เช่น การขาดลา มาสาย ของครูและบุคลากรทางการศึกษา การเลื่อนเงินเดือน การมาปฏิบัติหน้าที่เวรประจำวัน การปฏิบัติงานด้านการจัดการเรียนการสอน วินัยและจรรยาบรรณวิชาชีพครู ระเบียบต่างๆ ที่ควรทราบ วิทยฐานะของครูสายการสอน และสายบริหาร การสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน การร้องเรียนเกี่ยวกับการทำผิดวินัยร้ายแรงและไม่ร้ายแรง การแต่งตั้งและบรรจุบุคคล อัตรารว่างจากการเกษียณอายุราชการ การขอเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตามระยะเวลาที่กำหนดในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ ความดีความชอบ ค่าตอบแทนและการให้รางวัล

4) ด้านการบริหารงานทั่วไป ระบุความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทั่วไปเกี่ยวกับอาคารสถานที่ การสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ การปรับปรุงภูมิทัศน์ การสร้างแหล่งเรียนรู้ ศูนย์เรียนรู้ เครื่องสาธารณูปโภคต่างๆ งานโสตทัศนศึกษา อุปกรณ์เครื่องใช้ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนของครู โครงการซ่อมบำรุง ปรับปรุงอาคารสถานที่ และความปลอดภัยของนักเรียน ครู รวมถึงผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา

ในสถานศึกษา นอกสถานศึกษา ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนที่บ่งบอกตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ความประพฤติ กิจกรรมจิตสาธารณะ กิจกรรมเพื่อส่วนรวม

ประโยชน์สิ่งที่ได้รับจากการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษาและการประยุกต์ใช้ในสถานศึกษา มีดังนี้ 1) ตระหนักถึงภัยคุกคามที่ยังมาไม่ถึง 2) ปรับปรุงระบบงานและการวางแผน 3) ลดการสูญเสียที่อาจเกิดขึ้นได้ 4) สร้างโอกาส 5) สร้างคุณค่าให้การทำงาน 6) สนับสนุนการตัดสินใจของผู้บริหาร 7) สร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้องค์กร 8) ปกป้องการปฏิบัติงาน 9) เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารงาน และ 10) มองเป้าหมายในภาพรวม

สรุป

ผลการศึกษาค้นคว้าเรื่องการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษาและการประยุกต์ใช้ในสถานศึกษา ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป ซึ่งได้สังเคราะห์จากบทความวิจัยและบทความวิชาการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป และการประยุกต์ใช้ในสถานศึกษาของกลุ่มงานบริหาร 4 ฝ่าย เพื่อเป็นแนวทางการป้องกันความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานแต่ละฝ่ายให้มีประสิทธิภาพต่อไป ผู้เขียนได้สรุปผลการศึกษาไว้ดังนี้

1) การบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า การบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษาในการบริหารงาน 4 ฝ่าย จำเป็นต้องมีการจัดทำแผนเพื่อป้องกัน และลดเหตุการณ์ที่อาจส่งผลกระทบต่อภาระงานของผู้บริหารสถานศึกษา ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และมีระบบการติดตาม ประเมินผล อย่างเหมาะสม ซึ่งการดำเนินงานด้านการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา อาจพบปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นได้ในการบริหารดังนี้ ด้านการบริหารงานวิชาการ อาจพบปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอน และประสิทธิภาพของครูผู้สอน ต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้ ความเสี่ยงด้านมาตรฐานการศึกษา และส่งผลกระทบต่อคุณภาพผู้เรียน ด้านการบริหารงานงบประมาณ อาจพบปัญหาด้านการใช้จ่ายงบประมาณของสถานศึกษา ความโปร่งใสในการใช้จ่ายงบประมาณ การจัดสรรงบประมาณที่ไม่เพียงพอต่อการจัดการศึกษาต่อจำนวนนักเรียน ค่าใช้จ่ายด้านสาธารณูปโภค ด้านการบริหารงานบุคคล อาจพบปัญหาด้านการบริหารจัดการบุคลากรในการจัดการเรียนการสอน ครูไม่ครบชั้น ขาดแคลนบุคลากรบางสาขาที่มีความรู้เฉพาะด้าน และมีความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ การจัดสรรอัตรากำลังของสถานศึกษาตามขนาดของสถานศึกษา ด้านการบริหารงานทั่วไป พบว่า ปัญหาที่อาจจะส่งผลกระทบต่อโครงสร้างบรรยากาศภายในสถานศึกษา ให้มีความปลอดภัยในการจัดการเรียนรู้ มีอาคารและห้องเรียนเพียงพอต่อจำนวนนักเรียน

2) การประยุกต์ใช้ในสถานศึกษาซึ่งสอดคล้องกับ ปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นกับการบริหารงาน 4 ฝ่าย ทั้งนี้จากเหตุการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้น จากการวิเคราะห์ความเสี่ยงของผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงตามบริบทของสถานศึกษา และกลุ่มบริหารงานตามปัญหาที่อาจจะส่งผลกระทบต่อด้านการบริหารการศึกษา ดังนี้ ด้านการบริหารงานวิชาการ ระบุความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับครูผู้สอนในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน มาตรฐานและตัวชี้วัด ด้านการบริหารงานงบประมาณ ระบุความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับ งบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง พัสดุครุภัณฑ์ งบประมาณรายได้สถานศึกษา งบประมาณรายจ่ายต่างๆที่เกี่ยวข้อง ความโปร่งใสในการใช้งบประมาณ ด้านการกลุ่มบริหารงานบุคคล

ระบุความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับ ผลประโยชน์ของแต่ละบุคคล สิทธิอันพึงมีต่างๆ การสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน การแต่งตั้งและบรรจุบุคคล ค่าตอบแทน และการให้รางวัล ด้านบริหารงานทั่วไป ระบุความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทั่วไปเกี่ยวกับอาคารสถานที่ การสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ การปรับปรุงภูมิทัศน์ การสร้างแหล่งเรียนรู้ ศูนย์เรียนรู้ และความปลอดภัยของนักเรียน ครู กิจกรรมเพื่อส่วนรวม

ดังนั้น ประโยชน์สิ่งที่ได้จากการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษาและการประยุกต์ใช้ในสถานศึกษา ทำให้มีความตระหนักถึงภัยคุกคามที่ยังมาไม่ถึง มีการปรับปรุงระบบงานและการวางแผนเพื่อลดการสูญเสียที่อาจเกิดขึ้นได้ มีการสร้างโอกาส การสร้างคุณค่าให้การทำงาน มีการสนับสนุนการตัดสินใจของผู้บริหาร สร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้องค์กร การปกป้องการปฏิบัติงาน เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารงาน และการมองเป้าหมายในภาพรวมของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นได้ในสถานศึกษา มีการจัดทำรายงานผลแผนการจัดการความเสี่ยง เพื่อช่วยให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุตามคุณภาพการศึกษา มีการควบคุม กำกับ ดูแล ติดตาม สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา ทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษามีความเชื่อมั่นในการบริหารงานของสถานศึกษา เพื่อการพัฒนาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- จิรนนท์ ทองอ่วม. (2560). การบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารงานประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). ฉะเชิงเทรา: มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- ธัญญารัตน์ สายใหม่. (2560). การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดปทุมธานี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ประนอม ศรีดี. (2562). ระบบบริหารความเสี่ยงด้านการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. (ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- พรพรรณ งามโรจน์. (2560). แนวทางการจัดการความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พอรัฐ แสงนวล. (2563). การบริหารความเสี่ยงกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พีรภัทร ฝอยทอง, พงษ์สิทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์ และ เพ็ญวรา ชูประวัตติ. (2564). การวิเคราะห์การบริหารความเสี่ยงด้านคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในโครงการพัฒนาการบริหารรูปแบบนิติบุคคล. *ครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, 49 (1), 1-12.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2549). *คู่มือเทคนิคและวิธีการบริหารจัดการสมัยใหม่ตามแนวทางการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี*. สืบค้นจาก <http://www.opdc.go.th>.
- Ruzic-Dimitrijevic, L. & Dakic, J. (2014). The risk management in higher education institutions. *Applied Knowledge Management*, 2(1), 137-152.

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 4

“GRADUATE SCHOOL CONFERENCE 2022 iHappiness: ความสุขและคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างยั่งยืนในยุคสังคมดิจิทัล”

- Wandee, M., Sirisuthi, C. & Leamvijarn, S. (2017). The Study Element and Indicators of Risk Management System for Secondary Schools in Thailand. **International Education Studies**, 10(3), 154-164.
- Yarullin, I. F., Prichinin, A.E. & Sharipova, D.Y. (2016). Risk Management of an Education Project. **Mathematics Education**, 11(1), 45-56.